

[Sigsgaard.]

river familien over, for siger de nej, får de ingen understøttelse. Hvilke andre befolkningsgrupper ville man vove at byde en sådan behandling? Arbejdsløsheden og denne lovbestemmelse gør det muligt at koste rundt med lønarbejderne efter industriens forgodtbefindende. Det hedder også i loven, at arbejdsløhedskasserne ikke må yde understøttelse til medlemmer, hvis arbejdsløshed skyldes ufordragelighed over for deres arbejdsgiver. En sådan bestemmelse kan selvfølgelig misbruges på uhyggelig vis i en tid med arbejdsløshed.

Arbejdsløsheden er også i sig selv medvirkende til at få arbejderne til at makke ret, så de ikke stiller for store lønkrav. Alle føler sig jo personligt truet af arbejdsløsheden. En vis arbejdsløshed passer derfor erhvervslivet og altså også regeringen ganske godt. Men man må have lov at sige, at det er et umenneskeligt samfund, der bruger den enkelte som økonomisk regulator.

Hvad burde man gøre ved arbejdsløsheden, hvis der ellers havde været vilje til det? Ekstramomsen bør ophæves, men da arbejdsløsheden ikke udelukkende skyldes konjunkturedgang, klarer det langtfra problemet. Vi må tage skarpt afstand fra regeringens forbrugsbegrænsende politik, for hvad betyder den andet, end at man lader lønarbejderklassen betale for strukturrationaliseringer? Landbruget rationaliserer også — det er sagt her i dag, og det er rigtigt — og regeringen finder, at det er helt naturligt, at alle landmænd støttes i denne vanskelige proces, men arbejderne drømmer man ikke om at støtte; de får lov at betale gennem nedsat forbrug og gennem arbejdsløshed.

På kort sigt vil det have virkning at udvide forbruget også gennem fuld dækning for tabt arbejdsindkomst og gennem skattnedsættelse for arbejdsløse. Der bør samtidig gennemføres en lovændring, så arbejdsløhedsunderstøttelse udbetales, så længe den uforskyldte arbejdsløshed varer; og ikke som nu bremses af urimelige tidsfrister. På lidt længere sigt vil en højnelse af uddannelsesniveaue i almindelighed have positive virkninger.

Situationen opfordrer også til forøget offentlig aktivitet, men man bør overveje, hvor der skal sættes ind. De store bro- og lufthavnsprojekter, som socialdemokratiet

og SF er så glade for, giver jo i første omgang væsentligst arbejde til ingeniørerne. I stedet burde regeringen undersøge, i hvor høj grad arbejdsløsheden kan afhjælpes derved, at man forøger det præfabrikerede byggeri af boliger og sociale institutioner, f. eks. plejehjem, vuggestuer og børnehaver.

Jeg opfordrede i maj boligministeren til at udvide den kvota for socialt byggeri, som socialdemokratiet og regeringspartierne i boligforliget fastsatte til 12.000 pr. år, men det var ikke muligt dengang blot at få et svar fra ministeren. Jeg gentager derfor opfordringen og glæder mig over, at socialdemokratiet nu stiller det samme krav og dermed erkender, at i hvert fald denne del af boligforliget var usocial. Men hvorfor skal der i øvrigt sættes maksimumsgrænser for det sociale byggeri, mens spekulationsbyggeriet kan udfolde sig uhindret? Jeg anbefaler socialdemokratiet at udforme det forslag, man arbejder med, således, at staten sikrer støtte til alt det byggeri, boligforeningerne overhovedet kan præstere — uden maksimumsgrænse. Skulle der blive behov for beskæringer, må de ramme profitbyggeriet.

Det skal tilføjes, at boligmangelen har forhindret mange arbejdere i at flytte til byerne. Når det i øvrigt gælder indgreb mod arbejdsløsheden, må langt bedre omskolingsmuligheder og en bedre og mere almen faglig uddannelse med påfølgende specialisering stå i forgrunden. En indsats her er nødvendig, hvis produktiviteten skal forøges, og den er af menneskelige grunde ønskelig. Men vi må advare regeringen imod at lade de enkelte erhvervsvirksomheder etablere uddannelser med statslig støtte. En virksomhed skal ikke gennem stærkt specialiserede uddannelser have lov til at udanne, om jeg så må sige, grydeklare arbejdere, der vil være næsten stavnsbundet til virksomheden, fordi uddannelsen i mange tilfælde vil være for speciel til at kvalificere til andet arbejde.

Andre foranstaltninger, der bør gennemføres snarest, er reduktion af arbejdstiden og nedsættelse af pensionsalderen. Fuld løn ved omskoling plus dækning af de omkostninger, omskolingen medfører, sammen med et opmuntringstillæg bør også gennemføres.

Der har været diskuteret andet end økonomi og arbejdsløshed i sommer. Begiven-